

Datum 2021-02-26
Diarienummer 0473/21

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
Diarienummer S20212/01524

Remiss från Socialdepartementet - Promemorian Ändringar i begränsningsförfordningen (S2021/01524)

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, tillstyrker förslagen i promemorian *Ändringar i begränsningsförfordningen*, med beaktande av de synpunkter som lämnas i detta yttrande.

De i förfordningen föreslagna begränsningarna för att minska trängsel och därmed risk för smittspridning bedöms vara nödvändiga.

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad anser med anledning av den pågående smittspridningen i samhället av covid-19 att det är önskvärt att *Ändringar i begränsningsförfordningen* träder i kraft så snart som det är möjligt. Samtidigt vill Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, uppmärksamma regeringen på en konsekvensbeskrivning som tar sin utgångspunkt ur ett kommunalt perspektiv.

Vidtagna begränsningsåtgärder behöver tydligt kommuniceras till dem som berörs för att säkerställa att medborgarna kan ta till sig och förstår avsedda avsikter med åtgärderna. Det behöver tas fram information på olika språk och i tillgängligt format och vid behov tillhandahållas genom bland annat teckenspråk, punktskrift, och alternativ kompletterande kommunikation; det ska säkerställas att de som behöver nås av informationen också gör det.

Kommunikationen behöver framföras i kanaler som är utarbetade med erfarenheter utifrån exempelvis nuvarande situation. Enligt stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, behövs ett tydligt ansvarstagande som fördelas mellan nationella, regionala och lokala aktörer.

Kapitel 4 - Krav på smittskyddsåtgärder för museer och konsthallar

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser positivt på att museer och konsthallar, när smittläget tillåter, ges förtroendet att arrangera säkra besök. Krav på åtgärder bör göras med hänsyn till proportionalitetsprincipen och

utifrån museernas och konsthallars förutsättningar. Anpassningar och stora förändringar i lokaler, uppskyllning, extra bemanning av ytor och/eller införa system som kan reglera inflöden för att förhindra trängsel, kan ge oproportionerligt stora kostnader.

Kapitel 5 - Krav på smittskyddsåtgärder för nöjesparker, djurparker, temparker och liknande anläggningar

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, anser att förslaget om konkurrensneutrala bestämmelser ligger i linjer med tidigare framförda synpunkter. Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, tolkar det som att samtliga nöjesparker, djurparker och temparker ska ha samma regelverk från 11 mars 2021. Här väcker dock begränsningsförordningens förslag om regleringen rörande stadigvarande tivolinöjen frågor eftersom denna reglering inte blivit tidsatt. Det innebär att föreslagna regler inte är konkurrensneutrala och slår onödigt hårt mot just nöjesparker som har åkattraktioner. Djurparker och nöjesparker utan åkattraktioner har inte begränsningen i 3 kap. att förhålla sig till. Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, anser det vara oproportionerligt att låta bestämmelserna om nuvarande deltagarbegränsningar bestå för nöjesparker som har stadigvarande tivolinöjen.

Kapitel 6 - Förbud mot att vistas på vissa särskilt angivna platser

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser, ur ett smittskyddsperspektiv att det i sak är positivt att kunna utfärda begränsningar vid parker och badplatser där det kan uppstå trängsel, då det är något som kommunen i dagsläget inte kan påverka enligt nuvarande lagstiftning.

Av promemorian framgår att det är frivilligt för kommunerna att besluta om föreskrifter om förbud att vistas på särskilt angivna platser, samtidigt som det anges vara angeläget att det allmänna kan vidta smittskyddsåtgärder även på platser där det inte finns någon ansvarig verksamhetsutövare. För att det ska vara praktiskt möjligt för kommunerna att kunna använda den möjlighet som ges i förordningen anser stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, att det behövs förtydliganden avseende det kommunala beslutsfattandet samt när de av kommunen beslutade föreskrifterna kan börja tillämpas i förhållande till allmänheten.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) framhöll i remissvar över förslaget till den tillfälliga covid-19-lagen att en förutsättning för att kommunfullmäktige ska kunna delegera beslutanderätten avseende kommunala föreskrifter om förbud att vistas på viss plats till kommunstyrelsen eller annan nämnd är att ärendet inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, enligt 5 kap. 1 och 2 §§ kommunallagen. Utifrån att ett behov av förbud gällande en viss plats kan uppkomma med kort varsel påpekade SKR att det kan vara

önskvärt med en flexibilitet för beslutsfattandet och därför är angeläget att förutsättningarna för detta belyses i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I promemorian omnämns inte några närmare förutsättningar avseende det kommunala beslutsfattandet och möjligheten att delegera beslut om föreskrifter i detta fall till t.ex. kommunstyrelsen för att det ska kunna gå snabbare att få sådana på plats.

En kommunal föreskrift som vid straffansvar förbjuder människor att vistas på viss plats bedöms enligt stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, vara av sådan principiell beskaffenhet att det är fullmäktige som har att fatta beslut om föreskriften, om annat inte anges i förordningstexten eller förarbetena till bemyndigandet. I 4 § lag (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen pekades exempelvis den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet ut som ansvarig för tillsyn över att lagen och anslutande föreskrifter följs. På motsvarande sätt skulle t.ex. kommunstyrelsen kunna pekas ut som ansvarig för att besluta om kommunala föreskrifter i nu aktuellt hänseende. För det fall bemyndigandet inte ges till en specifik nämnd bedömer stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, att föreskrifterna, på motsvarande sätt som de kommunala ordningsföreskrifterna, behöver beslutas av fullmäktige.

För att de genom föreskrifterna införda besluten ska kunna göras gällande i förhållande till allmänheten krävs att de är kungjorda på rätt sätt. Om det inte regleras särskilt gäller således kommunallagens regler om att det justerade protokollet ska anslås på den kommunala anslagstavlan för att föreskriften ska vara kungjord. Det är således ett förfarande som kan komma att ta tid i anspråk.

Om föreskrifter ska kunna tillämpas inför exempelvis Valborg, som omnämns i promemorian, behöver dessa tas fram redan nu för att platser ska kunna stängas vid påtaglig risk för trängsel, förslagen ska hinna remitteras till Folkhälsomyndigheten och smittskyddsläkaren samt beslutas först av kommunstyrelsen och sedan kommunfullmäktige, protokollet justeras och kungöras på kommunala anslagstavlan. Ledtiderna blir således långa för beslut om föreskrifter som ska fattas för platser där det ”föreligger påtaglig risk för trängsel” samtidigt som dessa inte ska utgöra ”obefogade inskränkningar”.

Fråga uppkommer därtill om när en av kommunen beslutad föreskrift att stänga en viss plats kan börja tillämpas. Enligt 13 § lagen om kungörandet av lagar och andra författningar ska det framgå av en författning när den träder i kraft och det behöver då sättas en tid med viss framförhållning, för det framgår inte någonstans att ett sådant här beslut om kommunala föreskrifter skulle kunna gälla omedelbart (jfr 23 § den tillfälliga pandemilagen om att länsstyrelsen och Polismyndighetens beslut enligt lagen gäller omedelbart). Enligt 13 kap. 14 § kommunallagen får beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning verkställas innan de vunnit laga kraft om särskilda skäl inte talar emot det. Det bedöms inte osannolikt att föreskrifter om förbud att vistas på vissa platser kan

komma att överklagas, men om det skulle leda till att beslutet inte skulle få verkställas och föreskrifterna således inte kan tillämpas skulle förbuden att vistas på vissa platser inte få någon effekt.

Möjligheten att förbjuda människor att vistas i parker eller badplatser innebär i övervägande fall inte att det är praktiskt möjligt att förhindra människor att beträda en sådan plats. Göteborgs Stads badplatser ligger exempelvis i naturområden och kan nås från omgivande natur oavsett om entrévägar spärras av. En aspekt att ha i åtanke vid stängning av parker är att det ofta finns lekplatser inom dessa områden och kommer därmed påverkas.

Tillgänglighetsperspektivet bör analyseras inför eventuella begränsningar vid parker och badplatser. Dessutom kan gång- och cykelbanorna inom berörda parker beröras av förbudet och därmed påverka medborgares möjligheter till rekreation samt deras rörelsefrihet.

Kapitel 7 - Ett förtydligande om badanläggningar

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser positivt på ett förtydligande om badanläggningar.

Kapitel 8 - Ett förtydligande om borgerliga begravningar

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser positivt på ett förtydligande om vilka regelverk som gäller för borgerliga begravningar.

Kapitel 9 - Förteckning över förvaltningsmyndigheters och kommuners föreskrifter

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, anser att den föreslagna förteckningen kan utgöra ett underlag för en gemensam uppföljning och utvärdering där parterna på nationell, regional och lokal nivå kan dra lärdom och analysera om lagstiftningen gett avsedd effekt.

Kapitel 10 - Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser positivt på ändringar i begränsningsförordningen eftersom denna möjliggör anpassning och bättre träffsäkerhet av restriktioner. En nyansering av begränsningarna utifrån typ av evenemang men också utifrån respektive lokal, plats och arenas förutsättningar.

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, vill betona vikten av att Folkhälsomyndighetens föreskrifter i anslutning till den aktuella regleringen utformas i nära dialog med berörda verksamheter, samt att föreskrifterna löpande omprövas.

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, önskar att det i begränsningsförordningen tydliggörs vem som bär ansvaret för att motverka trängsel på allmän plats i anslutning till verksamhet där exempelvis köbildning kan uppstå utifrån smittskydds begränsningar.

10.2 Ett nytt regelverk som tar hänsyn till verksamhetens olika förutsättningar bör införas

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser positivt på att hänsyn tas till verksamheternas förutsättningar och flexibiliteten det innebär, exempelvis om aktiviteten sker utomhus eller inomhus. Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, är också positiv till att den som anordnar arrangemanget som lyder under bestämmelserna ges möjlighet att ta ansvar.

10.3 Krav på antal deltagare

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser positivt på att hänsyn tas till uppdelningen av det olika sammankomsternas utformning.

Det framgår inte tydligt om förordningstexten stipulerar en fast numerär eller om den är en beräkningsmodell utifrån förutsättningar för respektive sammankomst eller tillställning. Det kan ifrågasättas om det är proportionerligt att tillståndsgivning fortsatt ska ske utifrån ett visst antal personer oaktat respektive lokals, plats och arenas storlek.

10.5 Folkhälsomyndigheten ska få meddela regionala föreskrifter om deltagarantal

Folkhälsomyndigheten ska efter hörande av smittskydd och Länsstyrelse, vars synpunkter ska beaktas inför föreskrifter meddelas, kunna meddela lokala föreskrifter. Stadsledningskontoret Göteborgs Stad anser att det behöver även omfatta det kommunala perspektivet och utgå ur en lokal kontext där exempelvis barnets bästa skiljer sig i olika delar av en stad/kommun.

10.7 Ett nytt regelverk för marknader

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad, ser positivt på att marknader som anordnas på offentlig eller privat plats går under samma regelverk.

10.8 Ett nytt regelverk för stadigvarande tivolinöjen

Stadsledningskontoret Göteborg stad ställer sig positivt till förslaget att stadigvarande tivolinöjen inte ska omfattas av begränsningen av antalet deltagare i 3 kap. begränsningsförordningen utan att dessa i stället ska hanteras som andra aktörer. Som påpekats under rubrik 5 bör inte stadigvarande tivolinöjen ha ett fixerat deltagartak utan i stället tillåts bedriva sina verksamheter på ett säkert sätt med beaktande av de föreslagna bestämmelserna om smittskyddsåtgärder för nöjesparker, djurparker, temaparker och liknande anläggningar.

Kapitel 11 – Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Stadsledningskontoret, Göteborg Stad, ser det angeläget att den föreslagna ändringen avseende stadigvarande tivolinöjen i 3 kap. börjar gälla samtidigt som de föreslagna ändringarna avseende nöjesfält, djurparker och temaparker för att uppnå en likvärdig behandling av aktörerna i branschen.

Göteborg den 26 februari 2021

Louise Odengard
Avdelningschef
Ärende och utredning